

Arkivsaknr:	2020/142
Arkivkode:	
Saksbehandler:	Helge D. Akerhaugen

Saksgang

Formannskapet
Kommunestyret

Møtedato

27.02.2020
03.04.2020

Søknad om status som turistkommune

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Gildeskål kommune søker Fylkesmannen om at hele eller deler av kommunen får status som turiststed.
2. Administrasjonen / SNU gis fullmakt til å vurdere om man søker for hele kommunen/ hele året eller deler av kommunen/deler av året.

Vedlegg

1. Søndagsåpen butikk – Matkroken Storvik
- 2 Lov om helligdager og helligdagsfred

Bakgrunn for saken:

Sol Handel i Storvik sendte henvendelse til Gildeskål kommune 25/11-19 med søknad om å få holde søndagsåpent. En slik søknad behandles av Fylkesmannen, ikke kommunen.

Fylkesmannen kan etter søknad fra kommunen bestemme at kommunen eller et område i kommunen skal regnes for typisk turiststed for hele eller deler av året. Da gjelder ikke begrensningene i åpningstid i lov om helligdager og helligdagsfred.

Vurdering:

Totalt er det 85 kommuner som har fått status som turiststed i områder hele eller deler av året. I Salten er det kun Bodø kommune som har status som turiststed med områdene Saltstraumen og Kjerringøy.

Mulighet til å holde åpent søndager er et omdiskutert tema. Lovverket gir i dag åpning for at noen utsalgssteder likevel kan holde åpent, og begrenses i all hovedsak av salgsflate og type utsalg.

Argumentasjonen mot å holde søndagsåpent omhandler klima, butikkenes lønnsomhet og arbeidsmessige forhold:

- Klimagassutslipp – større utslipp ved oppvarming, ansatte som reiser på jobb, mer varetransport
- Som forbrukere vil ikke vårt konsum og innkjøp av varer bli større, men innkjøpene vil spre seg over flere dager. En åpningsdag mer gir økte driftskostnader for varehandelen, men uten økt omsetning vil dette selvsagt svekke lønnsomheten.
- Forbrukerne og familiene trenger et pustehull i en ellers travel hverdag, der fellesskapet er noe annet enn shopping.
- Søndagsåpne butikker vil bety at flere ansatte må jobbe søndager.
- De store kjedene og sentrene som har råd til å holde søndagsåpent vil utkonkurrere de små butikkene. Det vil bety mindre liv i bysentrene.
- I Norge er det etterspørsel etter arbeidskraft. Det er uklokt å bygge behov for mange flere ansatte i butikknæringen når det trengs folk i for eksempel helsevesenet og i byggenæringen.

På den annen side er dette et ønske fra butikkene, nettopp for å øke omsetningen i sesong. Tilbakemeldingen er at man likevel er på jobb også søndager, da er det en bonus å kunne holde åpent samtidig. Man ser at det er et uutnyttet marked hvor besøkende ikke har andre alternativ fordi det kun er denne nærbutikken i området. Å opprettholde nærbutikken i distriktene er viktig langt utover dagligvaretilbudet, de opptre også som en møteplass for lokalbefolkningen der fellesskap går foran shopping. De fungerer i tillegg som turistinformasjon og bidrar til å sette Gildeskål ytterligere på kartet som en attraktiv reiselivskommune som ønsker besøkende velkommen med et tilbud hver dag.

Dagens regelverk kan også virke konkurransevridende med at noen butikker allerede får holde åpent, mens andre faller utenfor (er for store). Flexibilitet i åpningstidene gir ikke åpningstidstvang, men er en mulighet for butikkene til å holde åpent om man ser det hensiktsmessig og at det er etterspurt i markedet.

SNU har snakket med alle dagligvarebutikker i kommunen, hvor forutsetninger og tilbakemeldinger er forskjellige. Joker Sørarnøy har allerede diskutert dette internt og ønsker en slik søknad velkommen. I hovedsak er det sommersesong juni-august som er mest aktuelt, men trenden i reiselivsnæringen er å satse på helårsturisme og det antas at sesongen utvides på sikt. Spar Sandhornøy ligger i tilknytning til campingplass og har etter lov om helligdager og helligdagsfred, lov til å holde søndagsåpent i campingsesong. Snarkjøp Sandnes og Coop Marked Nygårdsjøen trekker fram hensynet til ansatte og vil mest sannsynlig ikke holde søndagsåpent. De er likevel positive til muligheten ved større arrangement som feks Havnedagan, Midtsommertreffet og Langsandfestivalen.

Coop Nordland avd Inndyr er positive til søndagsåpent, særlig i sesong (vedlegg).

Kommunen kan bidra gjennom tilrettelegging til mer fleksibel drift for dagligvarebutikker og andre næringsdrivende – noe status som turiststed vil bidra til. Et vedtak om å søke status som turiststed vil ikke gi «åpningstidstvang» for næringslivet, men valgfrihet for den enkelte næringsdrivende til selv å vurdere sine åpningstider.

Dette gjør at næringslivet kan planlegge aktiviteter uten at det legges hindringer i veien som for eksempel hva angår åpningsvedtekter.

Kystriksveien er nasjonal turistvei og en merkevare for Norge, trafikk tall fra Gildeskål sommeren 2019 viser at det passerer i overkant av 1600 biler i døgnet i høysesong. Båttrafikken er også betydelig både i høysesong og i helger, og trekkes fram som viktig for butikken på Sørarnøy. Både Spar Sandhornøy og Snarkjøp Sandnes har også et betydelig antall båtkunder. Søndagsåpent vil kunne gi en potensiell økning i omsetning, noe som er viktig for å øke markedsgrunnlaget for nærbutikkene og bidra til at kommunen beholder sine lokale tilbud.

I et reiselivsperspektiv er tilgjengelighet viktig for gjesten, og et bedre servicetilbud gir et bedre omdømme på sikt. Nærbutikkene fungerer som Gildeskåls lokale turistinformasjon og kan gi ytterligere merverdi i form av aktivitet og markedsføring. Dette vil bidra til å sette Gildeskål kommune på kartet som en attraktiv reiselivskommune og samtidig gi innbyggere, hyttefolk og de på gjennomreise et enda bedre tilbud. Allerede i dag er omsetningen i butikkene i Gildeskål i stor grad basert på hyttefolk og tilreisende. F eks kan noen av butikkene vise til at 80% av omsetningen skjer i sommerhalvåret.

Konklusjon:

På bakgrunn av tilbakemeldinger fra dagligvarebutikkene og potensiale for økt verdiskapning og lønnsomhet anbefales det å søke om at Gildeskål kommune får status som turiststed.